

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ถึง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

1. พืชตระกูลกะหล่ำ (กะหล่ำปลี คื่นช่าย ผักกาดขาวปลี กะหล่ำดอก ผักกาดเขียวปลี)

อากาศร้อน มีฝนตกและฝนตกหนักบางพื้นที่
ระยะเก็บเกี่ยว

• หนอนใยผัก

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่มเล็กๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบางๆ ปกคลุมติดใบพืช

การป้องกัน

1. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่

- กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่อง

สีเหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7-10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

- กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอุลตราไวโอเล็ต ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่

2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่

3. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่

- การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทูริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ *Bacillus thuringiensis* subsp. *aizawai* และ *Bacillus thuringiensis* subsp. *kurstaki* อัตรา 100-200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดของฝอยบินการใช้อัตราสูง และช่วงเวลาฝนขึ้น หรือฝนสลับสารฆ่าแมลง)

4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง

ของหนอนใยผัก

5. การใช้ระดับเศรษฐกิจและการสุ่มตัวอย่าง ในการพิจารณาพ่นสารฆ่าแมลงป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ควรสำรวจตรวจนับจำนวนหนอนใยผักก่อนตัดสนใจ โดยทำการสำรวจแบบซีเควนเซียล ซึ่งเป็นวิธีการที่รวดเร็ว สะดวก และมีความแม่นยำสูง ผลการใช้ตารางสำรวจสามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

6. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่ให้เข้าทำลายผลผลิตให้เกิดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ได้แก่ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% SC อัตรา 40-60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60-80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นสารสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ และใช้ไม่เกิน 2-3 ครั้งต่อฤดู และใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้าง ความต้านทาน)

2. มะเขือเทศ

ระยะเจริญเติบโต

• โรคที่มีสาเหตุจากไวรัส (เชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum*)

1. โรคใบหงิกเหลือง

ใบยอดและใบอ่อน หดงอหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือเทศไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก

2. โรคใบด่างเรียวเล็ก

ใบแสดงอาการต่างสีเขียวย้ำเข้มสลับสีเขียวอ่อน ม้วนงอ ต่อมาใบเรียวเล็กกว่าปกติ ถ้าอาการรุนแรงมาก ใบจะเรียวเล็กเหลือแต่เส้นกลางใบ มะเขือเทศจะชะงักการเจริญเติบโต ไม่ติดผล หรือผลมีขนาดเล็ก ถ้าเกิดโรคตั้งแต่ระยะกล้า จะทำให้ต้นแคระแกร็น ไม่ติดผล

3. โรคใบด่าง

ใบแสดงอาการต่างสีเขียวย้ำเข้มสลับสีเขียวย่อหรือสีเหลือง บางครั้งใบอ่อนหดงอเป็นคลื่นและมีขนาดเล็กกว่าปกติ ใบที่อยู่ส่วนยอดหรือปลายกิ่งอาจบิดเป็นเกลียว มะเขือเทศชะงักการเจริญเติบโต ทำให้ติดผลน้อย ผลอาจเกิดอาการต่าง ถ้าเกิดโรคในระยะกล้า ต้นจะแคระแกร็น ใบมีขนาดเล็กและลดรูป

4. โรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย

ใบปรากฏแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลเข้มหรือดำ กระจายทั่วทั้งใบ หรือเกิดรอยต่างสีเหลือง ใบยอดต่างและยอดสั้น ใบอ่อนจะแห้งตายจากปลายใบเข้าหาโคนใบ ใบแก่มีสีเหลืองและขนาดเล็กกว่าปกติ ลำต้นและ

ก้านใบมีรอยขีดสีน้ำตาลเข้มหรือดำตามแนวยาวของลำต้นและก้านใบ มะเขือเทศชะงักการเจริญเติบโต ผลเสียรูปทรง ที่ผิวของผลจะพบอาการเนื่อเยื่อตายเป็นวง ถ้าอาการรุนแรง กิ่งและลำต้นจะเปลี่ยนเป็นสีดำ เหี่ยวเฉา และตายในที่สุด

การป้องกัน

1. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ต้านทานโรค
2. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคไวรัสมาปลูก
3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หยู่ย้ายง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และชู้กาขาว
4. ตรวจสอบสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรค ถอนแล้วนำไปทำลายนอกแปลงปลูก ระบาดของโรคได้โดยพ่นสารกำจัดแมลงพาหะนำโรค ดังนี้
 - แมลงหิวข้าว ได้แก่ สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบนโทราฟาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
 - เพลี้ยอ่อน ได้แก่ สารพิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
 - เพลี้ยไฟ ได้แก่ สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ พิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้เคียงแปลงปลูกมะเขือเทศ
7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือเทศซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค

3. มะลิ

ระยะออกดอก

- หนอนเจาะดอกมะลิ

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ สีเหลืองบนกลีบดอก หรือก้านกลีบเลี้ยงดอก และยอดอ่อน เมื่อฟักเป็นตัวหนอน จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในดอกทำให้ดอกเป็นรอยชำ เปลี่ยนเป็นสีม่วง เหี่ยวแห้งและร่วงหล่น

การป้องกัน

เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง พิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร